

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

STK'larda Dayanıklılık - İyi Uygulama Kataloğu

Ekler: İş Dünyasından İyi Uygulamalar

CSO Resilience - Best Practice Catalogue

Annexes: Best Practices From the Business World

Ekim '21

October '21

İKLİM
ARAŞTIRMALARI
DERNEĞİ

SİVİL TOPLUM SEKTÖRÜ
SİVİL TOPLUM DESTEK PROGRAMI

TURKONFED

Dayanıklı Sivil Toplum için El Ele Projesi

Hand in Hand: Civil Society Resilience

2021

Bu yayın Avrupa Birliğinin maddi desteği ile oluşturulmuştur ve sürdürölmektedir. İçerik tamamıyla İklim Araştırmaları Derneği, TÜRKONFED, Afet Bilinci Derneği ve Sivil Toplum Sektörü sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

(This publication was created and maintained with the financial support of the European Union. Its contents are the sole responsibility of Climate Research Association, TÜRKONFED, Afet Bilinci Derneği and Civil Society Sector and do not necessarily reflect the views of the European Union).

Kapsam: Kriz

Scope: Crisis

κρίσις

krisis / decision; judgment

Kriz kelimesi Yunanca “**ayırt et, seç, karar ver**” anlamına gelen ‘krisis’ kelimesinin Latinceleştirilmiş biçiminden gelir.

The noun crisis comes from the Latinized form of the Greek word krisis, meaning “**distinguish, choose, decide**”

Kaynak: Oxford English Dictionary
Source: Oxford English Dictionary

Hızlı veya Yavaş Başlangıç Fast vs Slow Onset

Krizler aniden ortaya çıkabilir veya belirli bir süre içinde gelişebilir.

Hızlı başlangıcı olan krizler arasında depremler, çığlar, ani seller, toprak kaymaları ve volkanik patlamalar yer alır.

Yavaş başlangıcı olan krizler arasında kuraklık, çölleşme, deniz seviyesinin yükselmesi ve çevresel bozulma yer alır.

Crises may occur suddenly or develop over a period of time.

Fast-onset crises include earthquakes, avalanches, flash floods, landslides and volcanic eruptions.

Slow-onset crises include droughts, desertification, sea level rise and environmental degradation.

Doğal veya İnsan Kaynaklı Natural vs Human-Induced

Doğal krizler ağırlıklı olarak doğal süreçler ve olaylarla ilişkilidir.

İnsan kaynaklı krizler tamamen veya ağırlıklı olarak insan faaliyetleri ve seçimleri tarafından tetiklenir. Bazı krizler doğal ve antropojenik faktörlerin (örneğin iklim değişikliği) kombinasyonu ile ilişkili oldukları için **sosyodoğaldır**.

Natural crises are predominantly associated with natural processes and phenomena.

Human-induced crises are induced entirely or predominantly by human activities and choices. Several crises are **socionatural**, in that they are associated with a combination of natural and anthropogenic factors (e.g. climate change).

Kaynak: UNDRR
Source: UNDRR

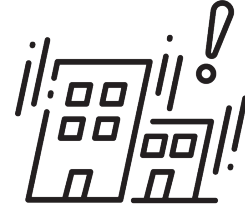
İyi uygulamalar kataloğunun odak noktası **kriz**dir.

Bir kriz sırasında izlenecek anahtar bilgileri, kararları ve eylemleri tanımlayan belgeye **acil durum planı** denir. Acil durum planları hayat kurtarmada kilit rol oynar. Bu planlar doğal veya beşeri afetlerin gerçekleşmesi durumunda belirli bir hedef grubunu hazırlamayı amaçlarlar.

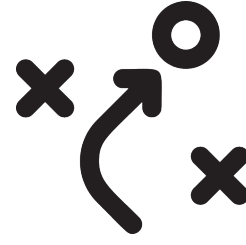
Aşağıdaki soruları yanıtlamalıdır:

Kimin için hazırlık?

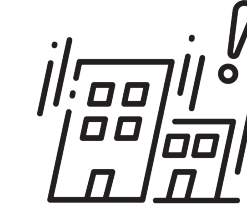
Ne için hazırlık?

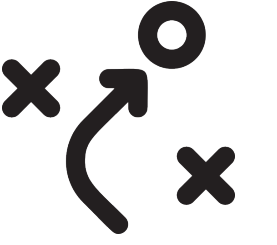
Hazırlık nasıl oluşturulur?

Preparedness for whom?

Preparedness for what?

How to build preparedness?

The focus of the best practices catalogue is on **crisis**.

The document defining key information, decisions and actions to be followed during a crisis is called **emergency plan**. Emergency plans play a key role in saving lives. They aim at preparing a specific target group to the occurrence of natural or man-made hazards.

They should answer the following questions:

Ruh Sağlığı

Üç Ögeli Müdahale Stratejisi

Öge 1 - Araçlar:

PsySTART triyaj sistemi veya diğer Triyaj ve Hızlı Ruh Sağlığı Değerlendirme araçları

Öge 2 - Araçlar:

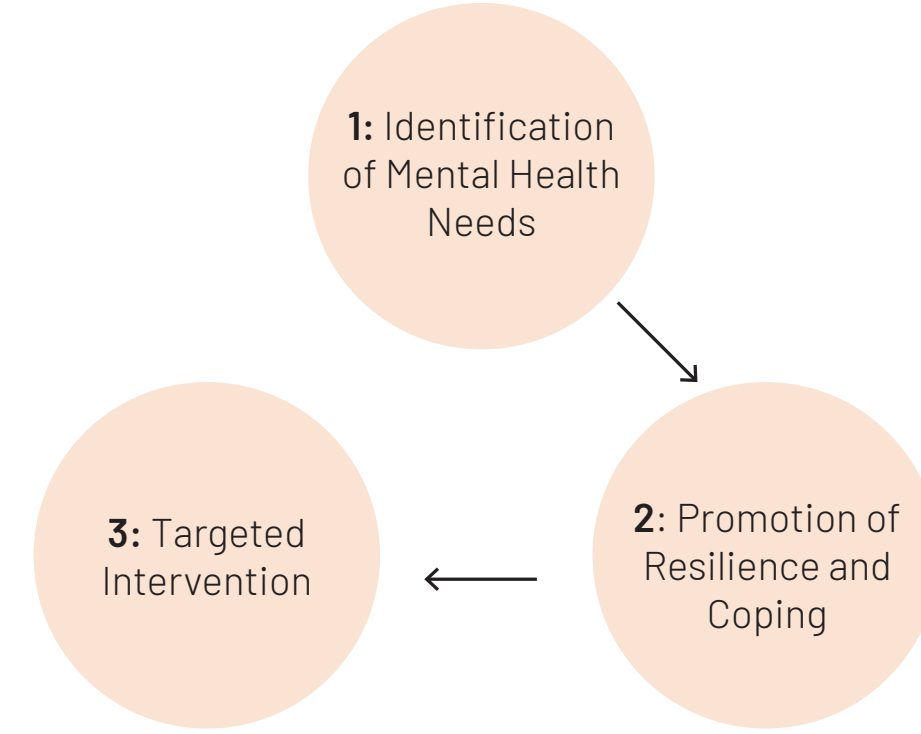
Geliştirilmiş Psikolojik İlk Yardım

Öge 3 - Araçlar:

İkincil değerlendirme
Topluluk kaynaklarına yönlendirme
Kriz Müdahalesi

Mental Health

Three Element Intervention Strategy

Element 1 - Tools:

PsySTART triage system or other Triage and Rapid Mental Health Assessment tools

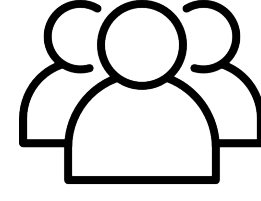
Element 2 - Tools:

Enhanced Psychological First Aid

Element 3 - Tools:

Secondary assessment
Referrals to community resources
Crisis Intervention

Aile İhtiyaçları

Aile Buluşması

(Dahili - çekirdek aileniz, arkadaşlarınız ve komşularınız)

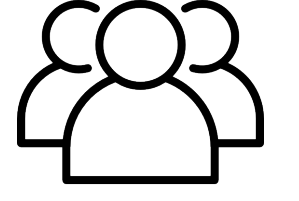
- Önceden oluşturulmuş bir Aile Afet Planı izleyin:
- Daha önce belirlenen **Kaçış Yollarını** kullanın
- Aile Acil Durum **İletişim Planını** Kullanın
- Belirlenen **Buluşma Noktasına** gidin

Aile Birleşimi

(Harici - devlet kurumları ve/veya uluslararası kuruluşlar tarafından yönetilir)

- Aile birleşimi içeren tüm tehlikelere karşı **Acil Durum Planı** geliştirin, devamlılığını sağlayın, koordine edin ve uygulayın
- Örneğin. **Amerikan Kızıl Haç Acil Durum Hazırlık Kontrol Listesi**
- **İlk müdahale ekipleri için** yeterli eğitimler sağlayın
- **Yerel okulları ve çocuk bakım tesislerini** dahil edin ve koordine edin

Family Needs

Family Reunion

(Internal - it includes your family nucleus and friends and neighbours)

- Follow a previously established Family Disaster Plan:
  - Use previously discussed **Escape Routes**
  - Use Family Emergency **Communication Plan**
    - Go to the established **Meeting Point**

Family Reunification

(External - led by government agencies and/or IOs)

- Develop, maintain, coordinate, and execute all-hazards **Emergency Plan** that include reunification
  - E.g. American Red Cross Emergency Preparedness Checklist
    - Make adequate **training available for first responders**
  - Include and coordinate with **local schools and child care facilities**

İyi Uygulamalar Kataloğu

Best Practice Catalogue

Beden Sağlığı - Tahliye

Physical Health - Evacuation

Confindustria Genova, Comando Provinciale Vigili del Fuoco di Genova ile birlikte girişimcilere ve işverenlere, çalışanların güvenliğini korumak ve dernekler içinde orman yangınlarını önlemek için gerçekleştirilebilecek eylemleri standart hale getirmek için operasyonel, rasyonel ve metodolojik bir yol izlemek adına bir kılavuz önerdi. Kılavuz, orman yangınlarının önlenmesi ve yönetimi ile ilgili temel eylemleri ve güvenliğin iyileştirilmesi için olası müdahaleleri şematik ve tasvir eden bir biçimde açıklamaktadır.

Confindustria Genova together with Comando Provinciale Vigili del Fuoco di Genova proposed to entrepreneurs and employers some guidelines for an operating, rational and methodological path to standardize the necessary actions in order to preserve employees' safety and reach an adequate level of wildfire prevention inside the associations. The guideline explains in a schematic and illustrative way the key actions regarding prevention and management of wildfires and the possible interventions for the improvement of security.

CONFINDUSTRIA

Beden Sağlığı - Arama ve Kurtarma

Physical Health - Search & Rescue

Acil Durum Planları, arama ve kurtarmanın nasıl yapılacağına ilişkin talimatları içermeli ve mümkünse planda arama ve kurtarmadan sorumlu kişiler belirlenmelidir.

Sri Lanka'da 2016 ve 2017 yıllarında meydana gelen sel ve toprak kaymaları yaklaşık 500 kişinin ölümüne neden oldu. Çok sayıda gönüllü, yardıma ihtiyacı olanları kurtarmaya çalışırken hayatını kaybetti. Sonrasında, bir işletmeler ağı olan Asya Pasifik Afet Yönetimi Sri Lanka İttifakı (A-PAD SL), gönüllüleri eğitmek ve arama kurtarma (SAR) faaliyetlerini geliştirmek için askeri ve özel işletmelerle işbirliği yaparak devreye girdi.

Emergency Plans should include instructions on how to conduct search and rescue and, if possible, persons responsible for search and rescue should be identified.

Floods and landslides in 2016 and 2017 in Sri Lanka accounted for nearly 500 deaths. Several volunteers lost their lives whilst trying to save those in need. In the aftermath, The Asia Pacific Alliance for Disaster Management Sri Lanka (A-PAD SL), a network of businesses stepped in, collaborating with the military and private businesses to train volunteers and improve search and rescue (SAR) activities.

A-PAD SL tarafından hızlı su kurtarma SAR eğitimi sırasında tekne tatbikatı. (Fotoğraf: A-PAD SL)
Boat exercise during swift water rescue SAR training by A-PAD SL. (Photo Credit: A-PAD SL)

Akıl Sağlığı - Bilgi Edinme

Mental Health - Information

CCİ Fransa, Covid-19 pandemisinin ardından çalışanların ruh sağlığını desteklemek ve tükenmişlik sendromunu azaltmak için bir dizi evrimii web semineri düzenledi.

Aynı zamanda, bütünsel çalışan zihinsel refah programlarına öncülük eden diğer kuruluşların en iyi uygulamalarını da ağı ile paylaştı. CCİ'nin çalışan üretkenliği, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, yetenekli insanları çekme ve elde tutulması, sağlık hizmeti kullanım maliyetlerinin dşrlmesi ve Bakım Grevi gibi faydaları sağlayan programları mevcuttur.

CCI France started to organize after the Covid-19 emergency, a series of online webinars to support employees' mental health and burnout.

It also shares best practices from other organisations which are leading the way with holistic employee mental wellbeing programmes. Programmes that drive benefits like employee productivity, Sustainable Development Goals, talent attraction & retention, reduced healthcare utilisation costs, and Duty of Care.

Akıl Sağlığı - Bireysel Değerlendirme

Mental Health - Self Assessment

Bireysel değerlendirme, mantıklı karar ve aksiyonlar alabilmek için büyük önem taşır. Ruhsal durumunuzu değerlendirecek sorular şunlar olabilir:

- İyi hissediyor musunuz?
- Aileniz gvende mi?
- Okula devam edebilir misiniz/Çalışabilir misiniz?

Self-assessment is crucial to make logical decisions and actions. The questions to evaluate your mental state can be:

- Do you feel okay?
- Is your family safe?
- Can you study/work?

Confindustria Lombardia'dan EY ve GI, Covid-19 sonrası dünyada işletmelerin durumunu gözlemlemek ve desteklemek için ücretsiz bir öz değerlendirme ve iyileştirme aracı sunuyor. Araç, ana şirket alanlarını araştıran ve iyileştirmeye ihtiyaç duyulan alanları grmenin mmkn olduğu bir puanlamaya sahip ve 100 sorudan oluşmakta. Ayrıca, puanlamadan sonra kuruma gre kişiselleştirilmiş sonuçları EY uzmanları ile yorumlama imkanı vermektedir.

EY and GI from Confindustria Lombardia offer a free tool of self assessment and improvement in order to monitor and support businesses in addressing the post Covid-19 world. The instrument is composed of 100 questions which investigate the main company areas and gives back a scoring where it is possible to see the areas in which there is a need for improvement and it also gives to possibility to comment the scoring of the business with a personalized interview with the EY experts.

Akıl Sağlığı - Dertleşme ve Paylaşma

Mental Health - Debriefing & Sharing

Dertleşme ve paylaşma, bireylerin bir kriz sonrasında meydana gelebilecek travma ve stresi hafifletmelerine yardım eder. Bireyler bir arkadaşı, aile üyesi, meslektaşı ile dertleşebilir veya profesyonel yardım almak isteyebilir.

Debriefing would help individuals to ease the trauma and stress in the aftermath of a crisis. Individuals can debrief with a friend, family member, or colleague, or can seek professional support.

Kurumsal Akıl Sağlığı İttifakı, mental olarak sağlıklı işyerleri oluşturmaya yardımcı olmak için kanıta dayalı en iyi uygulamaları geliştirmeye odaklanır ve işverenleri bir sohbet grubuna katılmaya ve zihinsel sağlık hakkında farkındalık yaymaya teşvik eder.

The Corporate Mental Health Alliance is focussed on developing evidence based best practice to help build mentally healthy workplaces, and they strongly encourage employers to join a conversation group and spread awareness about mental health.

Akıl Sağlığı - Başa Çıkma Yöntemleri

Mental Health - Coping Strategies

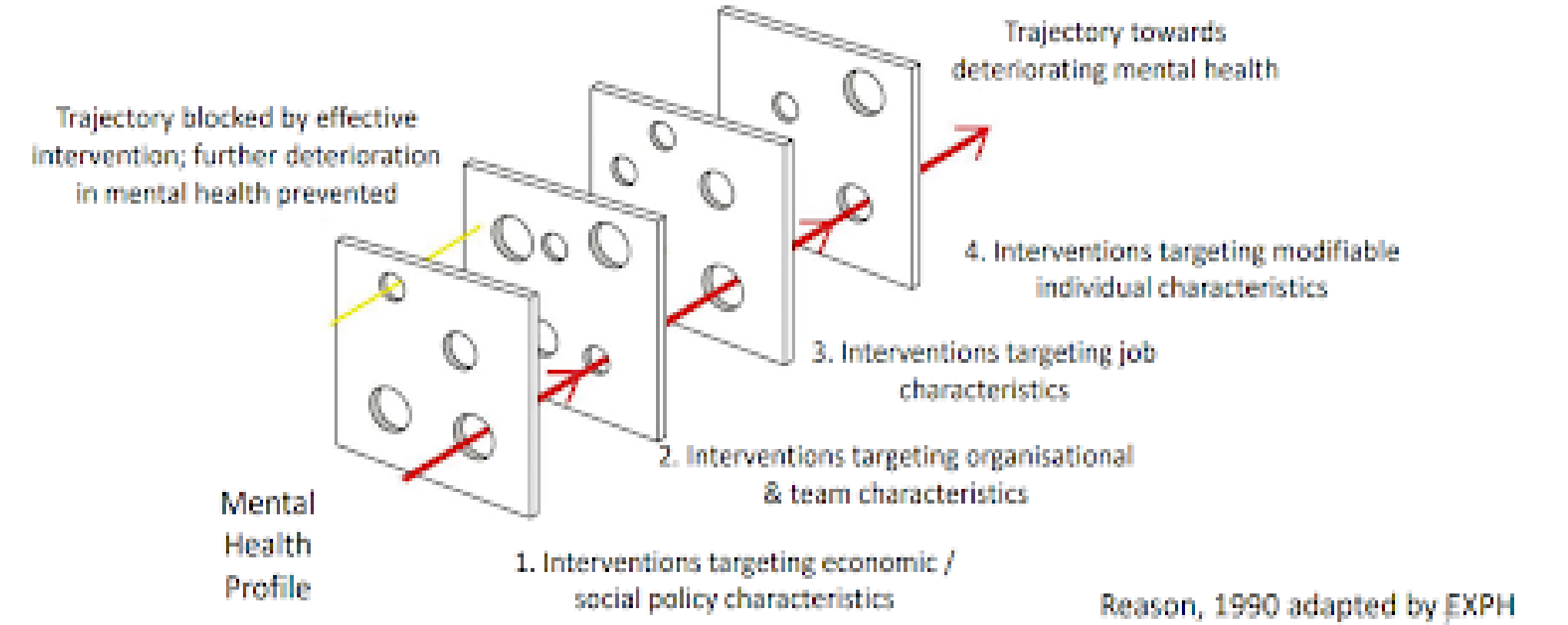
Duygusal sıkıntı, bir felaketten önce ve sonra meydana gelebilir. Başa çıkma yöntemleri, zihinsel hazırlık, kişisel bakım, meditasyon ve destek sistemlerinizi tanımlamayı içerebilir.

Emotional distress can happen before and after a disaster. Coping strategies could include mental preparation, self-care, meditation, and identifying your support systems.

CPME, çalışanların ruh sağlığını desteklemek için bir plan da dahil olmak üzere işgücü sağlığına ilişkin bir politika geliştirmiştir. COVID-19 krizinden sonra krizlerden kurtulmak için başa çıkma stratejisini içeren İsviçre Peynir Modelini benimsediler.

The CPME developed a policy on health workforce including a plan for supporting workers' mental health. After the COVID-19 crisis, they introduced the Swiss Cheese Model that includes coping strategy to survive crises.

The Swiss Cheese Model for supporting the mental health of the health workforce.

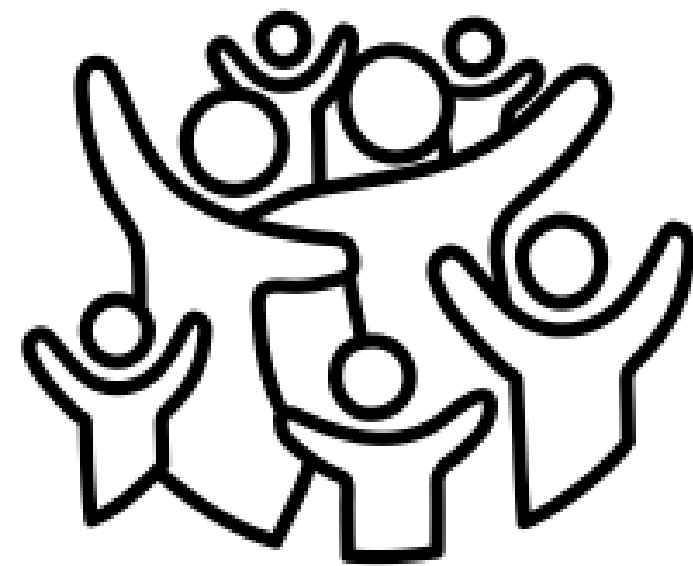
cpme
CONFÉDÉRATION DES PME

Aile Birleşimi - Aile Birleşimi

Family Reunification - Family Reunification

San Diego Konut Komisyonu, Sharp HealthCare ve diğer birçok cömert bağışçı tarafından desteklenen Aile Birleşimi Programı, birçok kişinin arkadaşları ve aileleri ile kriz sonrası buluşmalarına yardımcı oldu. 2011'den bu yana, Aile Birleşimi Programı programı, Amerika genelinde 1.700'den fazla kişinin sevdikleriyle buluşmalarına yardımcı oldu.

The Family Reunification Program – sponsored by the San Diego Housing Commission, Sharp HealthCare, and many other generous donors – has assisted many individuals in returning home to friends and family. Since 2011, the Family Reunification Program program has helped more than 1,700 people return to their loved ones across the United States.

Aile Birleşimi - Yer Değiştirme

Family Reunification - Relocation

Şehri terk etmek için yaşanan fazla hareketlilik, bazı krizlerin beklenen bir sonucudur. İnsanlar ya krizin onları tehdit ettiği ya da kriz yüzünden yerlerinden edildikleri için şehirden uzaklaşma eğiliminde bulunurlar. Bu durumlarda planların yer değiştirmeden bahsetmesi faydalı olacaktır.

High levels of mobility to leave the city are an expected result of some crises. People tend to move away from the city either because they are threatened by the incident or because they got displaced by it. In these cases, it would be beneficial for plans to mention relocation.

Confcommercio (IT), çatışmanın başlamasından sonra "Ukrayna için eğitim ve çalışma" programını başlattı. Program, Ukrayna halkına geçici olarak yardım etmek için 592 yatak sağladı. Bir sonraki adım, mültecilerin İtalya'da yaşamak ve çalışmak için eğitim almalarına ve onları bünyelerindeki şirketlerde işe almalarına destek olmak olacak.

Confcommercio (IT) launched a program "training and work for Ukraine" after the beginning of the conflict. The programme made available 592 beds to temporary help Ukrainian people. The next step will be to allow refugees to train in order to live and work in Italy and to recruit them in their businesses.

Aile Birleşimi - Aile Çevresi

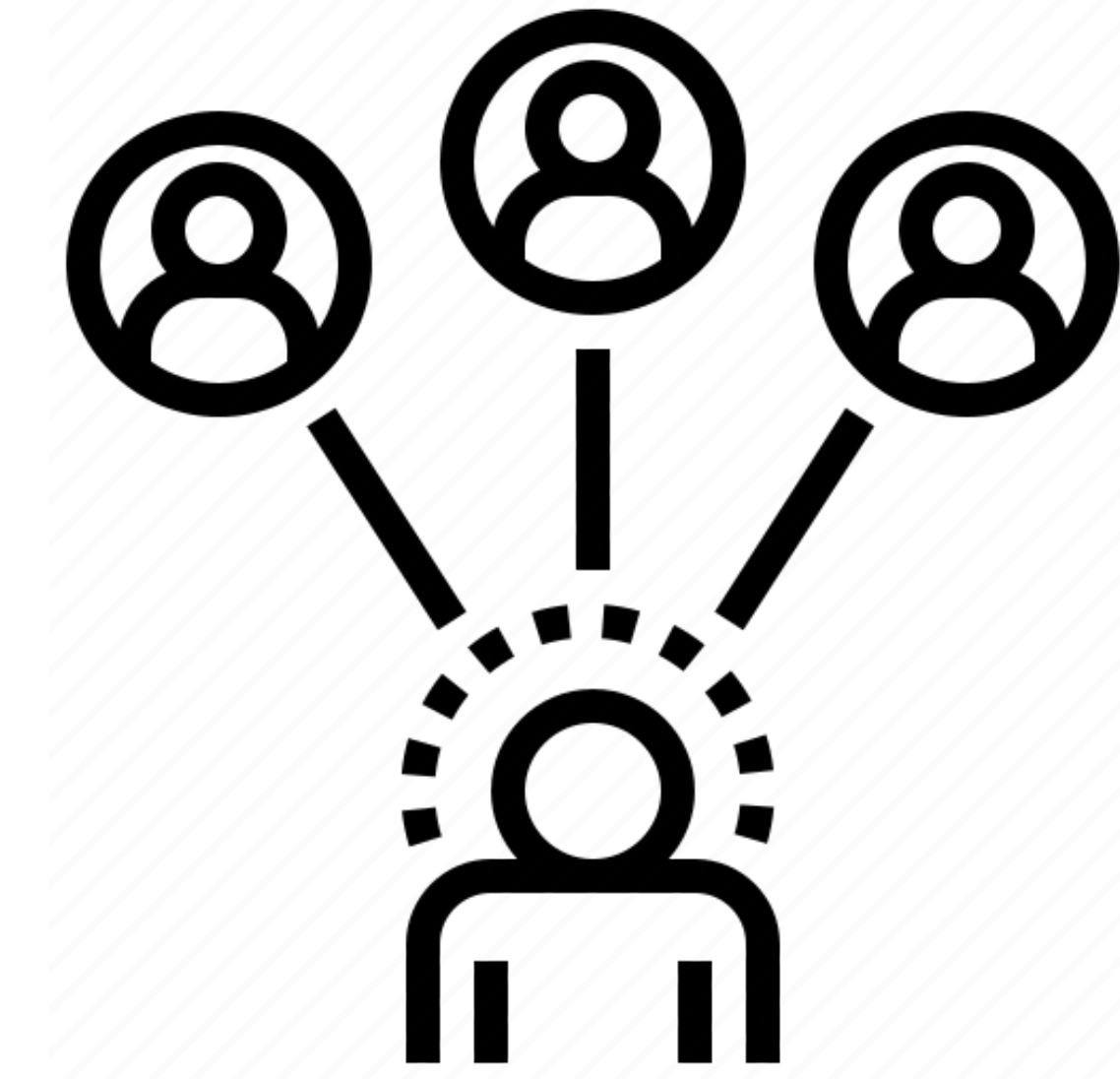
Family Reunification - Family Network

Bireyler, kriz sonrası arkadaşlarını ve sevdiklerini aramaya veya onlara ulaşmaya meyillidir. Krizden sonra durumunuz hakkında onları bilgilendirmek faydalı olacaktır.

Kuzey Carolina'nın Batısındaki Mission Children's Hastanesi Aile Destek Ağı, bu zorlukların üstesinden gelinmesine yardımcı olacak kaynaklar sağlar ve Hasta ve Aile Merkezli Bakım Enstitüsü'nün (IPFCC) yakın zamanda tanınmasıyla, benzer programlara örnek teşkil edecektir.

Individuals are inclined to call or try to reach out to their friends and loved ones. It is important to notify them about your status after a crisis.

The Family Support Network of Western North Carolina at Mission Children's Hospital provides resources to help meet those challenges, and with recent recognition from the Institute for Patient- and Family-Centered Care (IPFCC), they'll serve as an example for similar programs.

ASHEVILLE
AREA CHAMBER OF COMMERCE

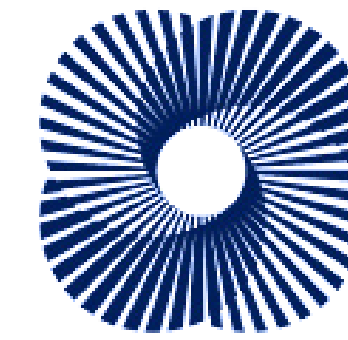
Temel İhtiyaçlar - Barınma

Basic Needs - Shelter

Kurumsal sorumluluk bağlamında, konut programları genellikle evleri afetler nedeniyle yıkılan insanlara sağlanan evler anlamına gelir. Bir krizin ardından, konutlar genellikle tüm nüfusun maruz kaldığı en içgüdüsel ve kişisel kayıptır ve başka herhangi bir kurtarma çalışması başlamadan önce konutları restore etmek önceliklidir. İşletmenin önemli bir alanda olumlu itibar ve gönüllülük oluşturmasını sağlar. Barınma sadece temel bir ihtiyaç değildir; aynı zamanda birçok birey ve aile için önemli bir bağlılığı temsil eder ve genellikle bir topluluğun merkezindeki parçadır. Bir doğal afetten sonra veya bir ekonomik kriz sırasında, konut erişimi ve sağlamaya yardımcı olan şirketler topluma büyük bir hizmet veriyorlar.

In the context of corporate responsibility, housing programs often refer to those which provide for those people whose homes have been destroyed by disasters. In the wake of a crisis, housing is often the most visceral and personal loss incurred by whole populations, and restoring residences is often the first priority, before any other recovery work can begin. It allows business to build goodwill in a key area. Housing is not just a basic necessity; it also represents a significant attachment for many individuals and families, and is often the central part of a community. Whether after a natural disaster or during an economic crisis, companies who help provide or enable housing are doing a huge service to the community they choose to serve.

U.S. Chamber of Commerce

Temel İhtiyaçlar - Hijyen

Basic Needs - Hygiene

Eczacıbaşı Hijyen Projesi, Türkiye'nin kırsal ve dar gelirli bölgelerinden öğrencilere hizmet veren yatılı okulların fiziksel, entelektüel ve duygusal ortamlarını iyileştirmeyi amaçlayan uluslararası ödüllü bir projedir. Yatılı Bölge Okulu yurtları ve okul binalarının banyo ve duşlarını Vitra ve Artema ürünleri ile yenilemekte, Selpak Kişisel Hijyen Programı ile öğrencilerin sağlıklı kişisel bakım ve hijyen uygulamaları konusunda bilinçlenmesini sağlamakta, öğrencilerin duygusal ve zihinsel gelişimlerini zenginleştiren projeleri Eczacıbaşı Gönüllüleri yardımıyla gerçekleştirmektedir. Ayrıca Eczacıbaşı Profesyonel, Eczacıbaşı Tüketim Ürünleri'nin B2B markası ile okullara ekonomik temizlik malzemeleri ve temel ihtiyaç malzemeleri tedarik etmektedir.

The Eczacıbaşı Hygiene Project is an international award-winning project that aims to enhance the physical, intellectual and emotional environments of boarding schools serving students from rural and low-income regions in Turkey. It is renovating the bathrooms and showers of Regional Boarding School dormitories and school buildings with Vitra and Artema products, ensuring that students are aware of healthy personal care and hygiene practices through the Selpak Personal Hygiene Program, and organizing projects that enrich students' emotional and intellectual environments with the help of Eczacıbaşı Volunteers. It is also supplying schools with economical cleaning materials and basic supplies through Eczacıbaşı Profesyonel, Eczacıbaşı Consumer Products' B2B brand.

Temel İhtiyaçlar - Gıda ve Su

Basic Needs - Food & Water

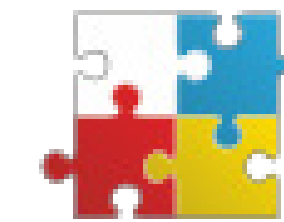
Gıda ve su yardımı yapmak, afetten etkilenen nüfusu desteklemenin başlıca yollarından biridir.

Polonya-Ukrayna Ticaret Odası, Ukrayna ihtilafının ardından gıda paketlerinin toplanması için bir kampanya düzenleyerek ihtiyaç sahibi ailelere yiyecek dağıttı.

Providing food and water is one of the principal way to support population affected by a disaster.

The Polish-Ukrainian Chamber of Commerce organized a campaign for collecting food packages and distributed them to families in need after the Ukraine conflict.

POLSKO-UKRAIŃSKA
IZBA GOSPODARCZA

Temel İhtiyaçlar - Güvenlik

Basic Needs - Security

Kâr amacı gütmeyen kuruluşlar, bağış toplama faaliyetleri yürütme gücüne ve becerisine sahiptir ve birçoğu, bir kriz durumunda harekete geçmeye hazır küresel bir ağın parçasıdır.

Non-profit organizations have the power and ability to conduct fundraising activities, and many are a part of a global network ready to mobilize in case of a crisis.

TÜSİAD ve TÜRKONFED, SEDEFED ve Business for Goals (B4G) ile işbirliği içinde ve UPS Vakfı'nın mali desteğiyle, beklenen güçlü İstanbul deprem senaryosu için yol haritasını oluşturmak üzere Şubat ve Mart 2021'de bir dizi çalıştay düzenledi.

TUSIAD and TURKONFED, in collaboration with SEDEFED and Business for Goals (B4G) and with the financial support of the UPS Foundation, have organized a series of workshops in February and March 2021 to establish road map for the expected strong Istanbul earthquake scenario.

Alınan karar, süreci 5 kritik sektörle başlatmaktı: ulaşım ve lojistik, enerji, bilgi ve iletişim teknolojisi, sigorta ve finans, gıda ve tarım.

The decision was to initiate the process with 5 critical sectors: transportation and logistics, energy, information and communication technology, insurance & finance, food & agriculture.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

STK'larda Dayanıklılık - İyi Uygulama Kataloğu

Ekler: İş Dünyasından İyi Uygulamalar

CSO Resilience - Best Practice Catalogue

Annexes: Best Practices From the Business World

Ekim '21

October '21

İKLİM
ARAŞTIRMALARI
DERNEĞİ

SİVİL TOPLUM SEKTÖRÜ
SİVİL TOPLUM DESTEK PROGRAMI

TURKONFED

